

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ
для здобувачів вищої освіти**

Розробники:

Подлесна Ганна,

к. псих. н., доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Сизоненко Наталія,

к. філол. н., доцент, завідувач кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Психологія спілкування вибірковий компонент ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Подлєсна Ганна , к. псих. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін. Контакти: ауд. 454, навчальний корпус № 4 e-mail: ganna.podliesna@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/podlyesna-ganna-volodymyrivna Сизоненко Наталія , к. філол. н., доцент, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 456, навчальний корпус № 4 e-mail: nataliia.syzonenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача https://www.pdaa.edu.ua/people/syzonenko-nataliya-mykolayivna
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень.
Спеціальність, спеціалізація	всі спеціальності та спеціалізації
Попередні умови для вивчення дисципліни	дисципліни, які передують їй вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Філософія».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у студентів наукового розуміння основ психології спілкування, різних підходів до феноменології і конкретних проявів спілкування, знайомство з психологією впливу у спілкуванні, основними принципами ефективного спілкування.

Основні завдання навчальної дисципліни: ознайомити з головними компонентами міжособистісного спілкування та їх особливостями; розкрити механізми соціальної перцепції та особливості першого враження і розуміння співрозмовника; схарактеризувати фактори та умови ефективного спілкування; способи і прийоми розв'язання конфліктів в міжособистісному спілкуванні; оволодіти категоріальним апаратом психології спілкування.

Методи навчання:

словесні методи (лекція), практичні методи: робота з навчально-методичною літературою (конспектування, підготовка реферату), методи самостійної роботи вдома (усні та письмові домашні завдання), методи формування пізнавальних інтересів (метод використання життєвого досвіду), методи усного контролю (усне опитування), методи письмового контролю (написання схем, таблиць, конспектів), ігрові методи (МАК, дидактичні та психологічні ігри), комп'ютерні і мультимедійні методи: (використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання в системі Moodle, Google Meet)

Компетентності	Програмні результати
загальні	
ЗК 1. Вмінні використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології. ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, встановлення причиннонаслідкових зв'язків, уміння використовувати їх у професійній та соціальній діяльності. ЗК 9. Здатність дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах	ІПР 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутності психічних явищ, аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Теоретичні засади психології спілкування
- Тема 2. Структура і зміст спілкування
- Тема 3. Вербальна і невербальна комунікація
- Тема 4. Сприйняття партнера. Мистецтво слухання та взаєморозуміння
- Тема 5. Психологія впливу. Ефективні форми самовираження
- Тема 6. Ефективні технології спілкування та комунікативна діяльність
- Тема 7. Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і розв'язання
- Тема 8. Ділове спілкування

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90. Кількість кредитів – 3. Форма семестрового контролю – залік.

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПР 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутності психічних явищ, аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.	опитування; виконання практичних завдань написання есе); виконання тестових завдань; виконання завдань самостійної роботи, залік.

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання	Разом
	ПР 1	
Тема 1. Теоретичні засади психології спілкування	+	1
Тема 2. Структура і зміст спілкування.	+	1
Тема 3. Вербальна і невербальна комунікація	+	1
Тема 4. Сприйняття партнера. Мистецтво слухання та взаєморозуміння	+	1
Тема 5. Психологія впливу. Ефективні форми самовираження	+	1
Тема 6. Ефективні технології спілкування та комунікативна діяльність	+	1

Тема 7. Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і розв'язання	+	1
Тема 8. Ділове спілкування	+	1
Разом	8	8
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, % 100	100	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, % 60	60	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПР 1.	100	100	60
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання для денної форми навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів	Форми оцінювання результатів навчання
ПР 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутності психічних явищ, аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.	100	100	60	Опитування, виконання практичних завдань, виконання тестових завдань, виконання завдань самостійної роботи, залік
Разом	100	100	60	

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання для заочної форми навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів	Форми оцінювання результатів навчання

<p>ПР 1. Розуміти закономірності та особливості розвитку особистості, сутності психічних явищ, аналізувати комунікативну діяльність співрозмовника, ефективно використовувати вербальні та невербальні засоби комунікацій у професійній діяльності, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.</p>	100	100	60	<p>Опитування, виконання практичних завдань, виконання завдань самостійної роботи, виконання тестових завдань, виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)</p>
Разом	100	100	60	

Форми контролю результатів навчання (денна форма)

Програмні результати навчання	Форми контролю								Разом	
	Опитування,		Виконання практичних завдань		Виконання тестових завдань		Виконання завдань самостійної роботи			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПР 1	13	21	21	35	12	20	14	24	60	100
Разом	13	21	21	35	12	20	14	24	60	100

Форми контролю результатів навчання (заочна форма)

Програмні результати навчання	Форми контролю								Разом			
	Опитування,		Виконання практичних завдань		Виконання тестових завдань		Виконання завдань самостійної роботи				Виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)	
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів		
ПР 1	2	3	3	5	12	20	19	32	24	40	60	100
Разом	2	3	3	5	12	20	19	32	24	40	60	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(для денної форми навчання)**

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на	Виконання творчих завдань, розв'язання проблемних ситуацій	Виконання тестових завдань	Виконання завдань самостійної роботи (конспект)	
Теоретичні засади психології спілкування	-	-		3	3
Структура і зміст спілкування	3	5		3	11
Вербальна і невербальна комунікація	3	5		3	11
Сприйняття партнера. Мистецтво слухання та взаєморозуміння	3	5		3	11
Психологія впливу. Ефективні форми самовираження	3	5		3	11
Ефективні технології спілкування та комунікативна діяльність	3	5		3	11
Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і розв'язання	3	5		3	11
Ділове спілкування	3	5		20	3
Разом	21	35	20	24	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(для заочної форми навчання)**

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання творчих завдань, розв'язання проблемних ситуацій	Виконання завдань самостійної роботи (конспект)	Виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)	Виконання тестових завдань	
Теоретичні засади психології спілкування	-	-	-	40	20	-
Структура і зміст спілкування	-	-	11			11
Вербальна і невербальна комунікація	-	-	-			-
Сприйняття партнера. Мистецтво слухання та взаєморозуміння	3	5	-			68
Психологія впливу. Ефективні форми самовираження	-	-	10			10
Ефективні технології спілкування та комунікативна діяльність	-	-	-			-
Конфлікти у спілкуванні: причини, шляхи запобігання і розв'язання	-	-	-			-
Ділове спілкування	-	-	11			11
Разом	3	5	32	40	20	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Волошенко Марина, Азаркіна Олена Психологія професійного спілкування. Херсон: Олді-Плюс. 2021. 280 с.
  2. Засекина Л.В, Пастрик Т.В. Основи психології та міжособове спілкування. К.: Медицина. 2018. 216 с.
  3. Кайдалова Л. Г. Психологія спілкування : навч. Посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
  4. Слюсаревский Микола Соціальна психологія. Львів: Львівська політехніка. 2019. 352 с.
  5. Філоненко М. М. Психологія спілкування: підруч. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.
  6. Яцина О.Ф. Психологія спілкування: методична розробка практичних занять. Ужгород, 2011. 64 с.
- Джеймс Борг Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування (перекладач Наталія Лазаревич). Харків: Фабула. 2019 304 с.

Допоміжні

1. Головаха Є.І., Паніна Н. В. [Психологія людського взаєморозуміння](#). 2-е вид., зі змінами та доп. Київ : Ін-т соціології НАН України, 2014. 223 с
2. Ложкін Г. В., Пов'якель Н. І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2006. 416 с.
3. Москаленко В.В. Психологія соціального впливу: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 448 с.
4. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування: навч. посіб. 2-ге вид., випр. та доп. Київ: ВД «Професіонал», 2007. 464 с.

Інформаційні ресурси

1. Засекина Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навч. посіб. / Л.В. Засекина, Т.В. Пастрик. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 184 с. UBR: <https://core.ac.uk/download/pdf/153578336.pdf>
2. Засоби спілкування/ UBR: https://pidruchniki.com/15941024/psihologiya/zasobi_spilkuvannya
3. Курило О. Й., Розман І. І. Вербальні та невербальні аспекти культури спілкування. UBR: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.3/28.pdf>.
4. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. UBR: <http://nbuv.gov.ua>.
5. Освітній портал – все про освіту в Україні. UBR: <http://www.osvita.org.ua>
6. Основні форми спілкування. Монологічні. UBR: https://pidruchniki.com/12281128/psihologiya/osnovni_formi_spilkuvannya.
7. Основні форми спілкування. Діалогічні. UBR: https://pidruchniki.com/00000000/psihologiya/dialogichni_vistupi.
8. Офіційний сайт МОН України. UBR: <http://www.education.gov.ua>
9. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка. UBR: <http://korolenko.kharkov.com>